

Asia: VN/9898/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Arvoisa päättäjä

Haluamme kertoa, miksi suomalaisen villikalalan pyydystäminen on ekoteko ja miten lakiesitys hankaloittaa ekotekoja.

Iso osa Suomessa myytävästä kalasta on kuljetettu toiselta puolelta maapalloa, vaikka monia lajeja saisi pienellä hiilijalanjäljellä läheltä omista vesistä, kalakantojen siitä vaarantumatta. Etenkin särkikalajien syönti poistaa vesistöjä rehevöittäviä ravinteita ja parantaa veden laatua. Kala ei siirry kuitenkaan itsestään lautasellemme osaksi ravinto-suositusympyrää, vaan sen pyydystämiseen tarvitaan mm. verkkoja, katiskoja ja rysiä. Ja kalastajia.

Suomessa sekä ammatikseen, että kotitarpeikseen kalastavat elävät omien kalavesiensä äärellä. Heillä on suurin motivaatio pitää huolta vesistöistä ja olla roskaamatta omia rantojaan. Tutkimusten mukaan näin tapahtuukin. Muovisten kalastusvälineiden osuus kaikista roskakappaleista oli rantaroskaseurannassa ainoastaan 0,32 % ja Suo-men merialueen roskaantumisen lähteet - raportissa arviolta ainoastaan 6,3 %.

Toisin kuin SUP-direktiivin esittelyssä ympäristöministeriön sivuilla kerrotaan, ”maksuttomalla” kalastusvälineitä koskevalla jätehuollolla ei siis voida ”turvata puhdas luonto ihmisille ja eläimille”, koska kyseisen jätteen osuus on niin pieni ja sekin vähä päätyy mereen tahattomasti: sääolojen tai rikkoutumisen vuoksi. Myös maksuttomuus on hyvin kaukana lakiehdotuksessa hahmotellusta järjestelmästä.

SUP-direktiiviä EU:ssa valmisteltaessa arvioitiin sen kustannusvaikutusten kalastukselle olevan kohtuullisia.

Näin onkin niissä maissa, missä direktiivi pannaan täytäntöön alkuperäisellä tavalla: meren rannoilla, muutamissa yksittäisissä suurissa kalasatamissa. Ympäristöministeriön lakiesityksessä keräily koskisi kuitenkin myös sisävesiä, mikä moninkertaistaisi Suomessa suhteelliset kustannukset muihin EU-maihin verrattuna.

Suomessa pyydyskalastusvälineitä valmistavat ja maahantuovat pienet yritykset. Toimialan resurssit ja asiakkaidemme maksuhalukkuus asettavat käytännössä rajat keräysjärjestelmän toteutukselle. Ilman maksuhalukkuutta ei keräysjärjestelmää synny lainkaan. Keräysvelvoitteen ulottaminen sisävesiin moninkertaistaisi järjestelmän kustannukset, jotka siirtäisimme tuotteiden hintoihin.

Asiakkaan kannalta houkuttelevaksi vaihtoehdoksi nousee siinä tapauksessa pyydysvälineen jättäminen ostamatta, laadultaan ja kestävyydeltään heikomman, mutta hinnaltaan halvemman pyydysvälineiden hankkiminen EU-maasta, tai pyydysvälineen hankkiminen EU:n ulkopuolelta verkkokaupasta. Mikään näistä vaihtoehdoista ei ole ekoteko.

Me pyydysvälineiden valmistajat ja maahantuojat haluamme toimia vastuullisesti: kehittää edelleen pyydysvälineiden materiaaleja, kierrättää ja olla osa ruokahuoltovarmuutemme ylläpitoa. Mutta meillä ei ole halua, eikä resursseja kustannustehottomaan viherpesuun. Tuottajayhteisömme tulee voida itse valita tehokkain toimintamalli, aivan kuten aktiivikalastusvälineiden tuottajayhteisökin lakiesityksen mukaan voi tehdä. Toimintamme jatkumisen edellytys on, että SUP-direktiiviä noudatetaan alku-peräisessä laajuudessaan: vain merialueilla.

Hallitusohjelmassa tavoitellaan kotimaisen kalan käytön lisäämistä. Toteutuessaan lakiesitys toimisi täysin päinvastoin ja vaarantaisi minkäänlaisen tuottajayhteisön ja keräysjärjestelmän perustamisen.

Pietarsaareissa 17.2.2022

Kivikangas Oy

Osa Suomen ruokahuoltovarmuuden ylläpitoa jo 40 vuoden ajan

Luku 1 (Asian tausta ja valmistelu)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Lain valmistelussa, pyydyskalastus erotettiin omaksi pieneksi ryhmäksi meidän vastuksesta huolimatta ja lisäksi jätteen keräys ulotettiin koskemaan myös sisävesiä, vaikka sup-direktiivin lähtökohtana on merien suojelu muovikalastusjätteeltä.

Pieni toimiala ei kykene toteuttamaan koko maan kattavaa pyydysvälinekeräystä nyt lakiin tulossa olevalla tavalla, jossa kustannukset voisivat olla arviolta miljoona luokkaa ja muutenkin vaikeasti toteutettavissa. Tuskin mikään olemassa olevista tuottajayhteisöistä soveltuisi likaisen ja haisevan loppuun käytetyn pyydysvälinejätteen keräykseen, joten käytännössä ala vaatisi oman tuottajayhteisön perustamista.

Tuottajayhteisön pyörittäminen vaatii useita työntekijöitä, oman infrastruktuurin ja lisäksi siihen päälle tulisivat koko maan kattavat kuljetus- ja jätteen loppusijoituskustannukset. Kustannusvaikutus

ja työmäärä olisivat meille ylivoimaisia vielä kun tiedetään se tosiasia, että keräysastioihin kertyisi väkisininkin kaikkea mahdollista sinne kuulumatonta jätettä.

Muovijäte helposti vain lisääntyisi rannoilla, koska kiinteitä jäteastioita on mahdotonta valvoa jatkuvasti ja tuuli tarttuu niihin hanakasti.

Suomessa on noin 4000 kaupallista kalastajaa, joille pitäisi järjestää jätteen erilliskeräys 200 kiinteän keräyspisteen lisäksi. Tähän saakka kalastajat ovat vieneet jätteet kunnalliseen jätelaitokseen, emmekä näe taloudellista mahdollisuutta alkaa keräämään jätteitä toisten pihoista. Keskusteluissa alan toimijoiden kanssa on käynyt selväksi, että monet meistä joutuisivat lopettamaan toimintansa. Kymmenien vuosien aikana kalanpyydyksistä kerääntynyt tietotaito Suomesta katoaisi ja se vaikeuttaisi oleellisesti myös kaupallisten kalastajien mahdollisuuteen harjoittaa ammattiaan sekä lopettaisi hyödyllisen ja ekologisesti kestävästä verkkokalastusharrastuksen valtavalta joukolta suomalaisia.

Luku 2 (SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 3 (Nykytila ja sen arviointi)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 4 (Ehdotukset ja niiden vaikutukset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 5 (Muut toteuttamismuutokset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 8 (Lakia alemman asteinen sääntely)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Jätelain muutosehdotus

6 § (Muut määritelmät) + pykäläkohtaiset perustelut

-

24 a § (Markkinavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

25 § (Muut valvontaviranomaiset) + pykäläkohtaiset perustelut

-

46 § (Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 a § (Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 b § (Kustannusvastuun piiriin kuuluvat alueet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 c § (Kustannusvastuun toteuttamiseksi tarvittavien tuoteryhmäkohtaisten korvausten määrittäminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 d § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten maksaminen kunnille) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 e § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistaminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 f § (Kustannusvastuun jakaminen samaa tuoteryhmää edustavien eri tuottajayhteisöjen sekä tuottajien kesken) + pykäläkohtaiset perustelut

-

48 § (Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat) + pykäläkohtaiset perustelut

-

49 § (Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

51 § (Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

53 a § (Tuottajan omavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

62 § (Tuottajayhteisöön liittyminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

66 a § (Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja) + pykäläkohtaiset perustelut

-

69 § (Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

128 § (Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset + niiden perustelut

-

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutosehdotus

3 § (Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulosäännös + sen perustelut

-

Muita esitykseen liittyviä asioita

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Kivikangas Petteri
Kivikangas Oy